Честит рожден ден на Йордан Йовков

Новини | Култура | на 09.11.2022 07:00 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Днес е 9 ноември и затова искаме да ти разкажем за един от любимите ни български писатели. Той се казва Йордан Йовков и точно днес има рожден ден.

Защо ни е любим ли? Ами защото е много човечен. Неговите герои са хора, които бихме искали да познаваме. Някои от тях - защото са добри. Като Серафим, който цяло лята събира пари за ново палто, защото ходи съвсем прокъсан и зимата ще му е студено... но накрая дава парите си, за да може едно болно момиче да се излекува. Или като Сали Яшар, който е майстор на каруци - ама истински майстор, който прави каруците си така, че колелетата на всяка да имат различна песен. Сали Яшар е остарял и много иска да направи себап - някакво добро, с което да се помни името му. Дълго се чуди какъв трябва да е този себап, какво да е това добро - дали например да не построи чешма, от която всички да пият... И накрая се сеща, че най-добрият себап е да прави това, което умее най-добре, в което му е майсторлъкът. Да прави пеещи каруци, които да радват сърцата на хората.

Други Йовкови герои са ни мили, защото са наивни и нещастни, но дори в наивността си се стремят към красивото, стремят се към радостта в живота. Такъв е Люцкан от "Последна радост". Люцкан е беден цветар, който е влюбен в красиво момиче. Един човек го е научил да казва на хората какво символизират цветята, които продава. Така всяко цвете е не само красиво растение, а и знак за човешко чувство. Например бяла хризантема - прощаване. Червено лале - любов. Бяла роза - любов, която въздиша. Бял карамфил - чистота. И така нататък! Идва обаче войната и Люцкан е изпратен да се бие на фронта. И там го простелват. Но даже докато умира, той протяга ръка към засмяно стръкче бяла лайка... Какво значи това? Ами уж простоватият Люцкан е усетил нещо много важно - че през всичките войни човек не трябва да забравя най-важното - смисъла на чувствата, на възможността за радост.

Има и други герои на Йовков. Някои от тях не са непременно добри, може даже да са правили много лоши неща. Но в един момент у тях се събужда човешкото, събужда се онова, което ги прави хора. Може точно в този миг животът им да свърши... И все пак тази промяна не е била напразна.
Ей такива са героите на писателя Йордан Йовков. Само че не стига да опишеш един добър или потенциално добър човек, за да си голям писател. Трябва да разкажеш за него така, че хората да ти повярват, че такъв човек наистина може да съществува. Иначе как ще повярват, че самите те могат да бъдат такива! А Йовков наистина го умее.

А като помислиш - роден е през 1880 г., само две години след Освобождението на България. В село Жеравна, близо до Котел. Завършва гимназия в София през 1900 г. Учителят му познава, че ще стане писател. После отива да живее със семейството си в Добруджа, където и до днес особено много се гордеят с него. Става учител. После (също като Люцкан) е извикан да участва в Балканската война. След нея следва Междусъюзническата... значи Йовков сам вижда как въздейства войната върху хората, колко трудно им е да запазят човешкото в себе си. И измисля герой, който го може.

Няма да ти разказваме подробно цялата му биография, защото със сигурност ще я учиш в училище. Ще разбереш, че е мобилизиран в още една война, Първата световна, че е живял бедно въпреки многото труд. Ще разбереш колко му е било тежко, когато любимата му Добруджа е била дадена на Румъния. И така нататък. По-важно е обаче да прочетеш написаното от него - и да се запознаеш с героите му. Може би и на теб ще ти се прииска да познаваш такива хора!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/2547-chestit-rozhden-den-na-yordan-yovkov

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени